

Historien rund dammene i Storavatnet - notat

- Magasinet i Storavatnet er tidligere blitt kalt både «**Store Løvstadvand**», «**Store Løvstakkvann**» og «**Løvstakkvatnet**». Fra ca 2017 er det navnet **Storavatnet** og **Svartatjørna** som er gjeldende.
- Det har vært dammer i Storavatnet siden tidlig på **1900-tallet**. **Møllerdammen** var trolig den første. Den lå oppstrøms der hoveddammen, Dam Storavatnet, ligger i dag. Møllerdammen var en del av et gammelt veifar som gikk forbi. Rester av det kan tydelig ses ved hoveddammen nå som vannet er tappet ned.
- Eksakt byggeår for Dam Storavatnet er ukjent, men vi antar at den ble bygget rundt 1903 i forbindelse med planleggingen av et vannverk på Laksevåg. Dam Storavatnet ble forsterket og utvidet i **1918/1919**.
- Dam Storavatnet er hoveddammen. Den er **7 meter høy og 89 meter lang**. Magasinet i Storavatnet har i tillegg 3 fyllingsdammer; Nord, Sør og Svartatjørna.
- **1906/1908** ble Dam Storavatnet Nord bygget. Denne ble utvidet i perioden **1915/1919**. Dam Nord er en fyllingsdam på **3 meter høy og 30 meter lang**.
- **1918/1919** ble Dam Svartatjørna bygget. En fyllingsdam på **3 meter høy og 55 meter lang**.
- **1936/1938** var det behov for å mer vann, mao behov for å heve vannstanden, og alle tre dammene ble bygget på.
- Samtidig ble Dam Storavatnet Sør bygget. Dette er den minste av dammene i Storavatnet, og er en fyllingsdam som er **1 meter høy og 40 meter lang**. Denne dammen har ikke vanntrykk ved normalvannstand, men tjener kun som oppdemming ved flomhendleser.
- **1940/1945** ble Krohnebekken overført til Storavatnet for å øke tilsiget til magasinet. Denne ble etablert under krigen og fikk derav navnet «**Tyskerrennen**» (se mer lenger ned).
- Storavatnet var en del av vannforsyningen til Bergen kommune frem til **1990**. Den fikk da status som reservevannskilde.

- I **2001** ble magasinet frigitt som reservevannskilde.
- «Tyskerrennen» ble rehabilitert i **2004**. Den var da å betrakte som et verneverdig krigsminne av Byantikvaren i Bergen kommune.
- Vannstanden i Storavatnet ble stadig lavere, og ble vurdert i perioden **2007/2012**. Kompletterende undersøkelser i 2021 konkluderte med at rehabilitering av dammene i Storavatnet var nødvendig for å tilfredsstille **krav i damforsikten**.
- Fiskebestanden og annet dyreliv i Storavatnet blir ivaretatt i anleggsperioden. Blir tatt hånd om av Norge.
- Entreprenøren NCC sørger for at strandsonen i Storavatnet og Svartatjørna blir ryddet for boss i løpet av perioden vannene er nedtappet.
- Badeplassen i Storavatnet vil bli rustet opp i løpet av anleggsperioden – inkl påfylling av sand på strand.
- Det er blitt etablert en badeplass i **Litlavatnet** som kan benytte sommeren 2023.

Om «Tyskerrennen». Fra teknisk plan:

3 Beregning av overføring

Overføringen fra sør ble etablert under krigen og kalles derfor for «Tyskerrennen». Overføringen strekker seg fra et inntaksbasseng øst for Helgeplassen i sør og inn i magasinet i Svartatjørna (sørdelen av Storavatnet). Vannveien har en total lengde på ca. 850 meter, og et fall på snaut 50 meter. Løp langs vannveien er det 6 små bekkeinntak. Flere av bekkeinntakene overfører svært små felt, på bare noen få tusen kvadratmeter. Totalt er nedbørfeltene til overføringen beregnet til 0,226 km², hvor mesteparten kommer fra inntak A (0,13 km²) og inntak C/D (0,06 km²). Beregning av feltarealer er gjort med SCALGO. Feltarealer samt overslagsberegninger av tilsig er vist i Tabell 2. Tilsiget på 4000 l/s/km² er døgntilsig q_{1000} , tillagt 20% usikkerhetspåslag og 40% klimapåslag.

Figur 1. Kart over Tyskerrennen. Den lange strekningen uten punkter mellom F og J er selve renna.